

stemmelse om Formuetillæg ved Renteberegningen.

Med Hensyn til Lagtingets Forslag om at bortse fra *Værdien af fri Bolig* har Amtmanden over Færøerne udtalt, at Amtet ingen Grund ser til, at Værdien af Bolig i egen Ejendom ikke skulde medregnes ved Udregningen af Fradragsbeløbet. Amtet følger paa dette Omraade den Praksis at sætte Værdien af fri Bolig til 50 Kr. for enlige Personer og 100 Kr. for et Ægtepar, hvilket maa siges at være en lemfældig Vurdering. Det vilde efter Amtets Formening være en Uretfærdighed mod de Rentenydere, som ikke har fri Bolig, at se bort fra Værdien af en saadan. Den Rentenyder, der har fri Bolig, er dog faktisk bedre økonomisk stillet end den, der skal leje sin Bolig, og derfor er det ogsaa retfærdigt at beregne denne Værdi som en Indtægt.

Socialministeriet kan for sit Vedkommende ganske tiltræde Amtets Udtalelser og har derfor ikke ment at burde foreslaa en Ændring, der vilde medføre, at færøske Rentenydere paa dette Omraade fik en anden og bedre Stilling end Rentenydere i den øvrige Del af Riget.

Hvad endelig angaar Spørgsmaalet om *Beregningen af Rente til Aftægtsfolk fra Fæstegaardene*, skal Socialministeriet bemærke:

Ved Beregningen af Rente til Aftægtsfolk har man hidtil ligestillet disse med Selvejerbønder, der i levende Live bortskænker deres Jordegods til Familien (Lov 31. Marts 1933 § 2, Nr. 2), saaledes at paagældende anses for at have forringet sine økonomiske Forhold til Fordel for den nye Fæster. Der har derfor som Regel ikke kunnet ydes saadanne Aftægtsfæstere Aldersrente; i enkelte Tilfælde har man kunnet yde en Rente paa Grundlag af den Indtægt, Fæstet vilde have indbragt, men denne Rente har selvsagt været meget lav.

Amtet har i sin Indstilling om dette Spørgsmaal udtalt, at en fuldt retfærdig Løsning er meget vanskelig.

Paa den ene Side maa hævdes det formelt berettigede i at anvende Aldersrentelovens § 2, Nr. 2, da der hverken i Lovgivningen eller i Fæstebrevene er paalagt Fæsterne nogen egentlig Pligt til at gaa paa Aftægt. Endvidere maa det paapeges, at en Opladelse af Fæstet — en Gaaen paa Aftægt — ofte kun er en Formalitet, idet den tiltrædende Fæster ofte i Aarevis har været den faktiske Bruger inden Fæsteopladelsen; det vil sige: Familien har med en fælles Økonomi levet paa Gaarden inden Opladelsen og vedbliver hermed ogsaa efter Opladelsen. Endelig maa erindres, at Fæste-

bønderne — bortset fra de ganske smaa Bønder — ubetinget i Kraft af deres Jordbesiddelse udgør den mere velstillede Del af Befolkningen, saaledes at der er noget stødende i, at Samfundet — hvad enten det er Staten eller Kommunen — skal yde Tilskud til Forsørgelsen af en Fæsterfamilies gamle.

Paa den anden Side maa det erkendes, at Fæsteopladelsen ved Bondens eller Enkens Gaaen paa Aftægt ikke bør modarbejdes ved en usmidig Praktisering af Aldersrenteloven, idet det selvsagt er bedst for Jordens behørig Udnyttelse, at de gamle ikke klæber for længe ved Gaardene. Endvidere maa det erkendes, at Fæsteopladelse faktisk anvendes i det langt overvejende Antal Tilfælde, og at Aftægtsfolkene faktisk i en Række Tilfælde sidder meget smaa i det, naar de kun faar den dem retlig tilkommende Aftægt. Endelig maa det erkendes, at den anvendte Praksis: at beregne Indtægten til Værdien af Faarebruget kan føre til og har ført til urimelige Resultater, idet Værdien af Faarebruget ikke altid staar i rimeligt Forhold til Værdien af den faktiske Aftægt. Nogle smaa Gaarde, som faktisk yder en ret ringe Aftægt, kan have en forholdsvis stor Hauge og stort Faarebrug, hvorefter Aftægtsfolkernes Indtægt beregnes til et forholdsvis stort Beløb, medens omvendt større Gaarde med stort Kohold, der giver en forholdsvis god Aftægt, kan have en lille Hauge og et lille Faarebrug, saaledes at Aftægtsfolkernes Indtægt beregnes lavt.

Amtet har indgaaende drøftet disse Forhold med Landbrugskonsulenten paa Færøerne, der har tiltraadt de foran angivne Synspunkter og — ligesom Amtet — er stemt for en ændret Fremgangsmaade. Landbrugskonsulenten og Amtet har i Forening gennemgaaet en Række af de Tilfælde, hvor der er klaget over, at den hidtidige Praksis har udelukket de paagældende Aftægtsfolk fra Aldersrente, og er herved naaet til det Resultat, at den hidtidige Praksis vel har medført for haarde Afgørelser, men at det paa den anden Side ogsaa vilde medføre Urimeligheder, hvis man ubetinget lægger den faktiske Aftægt til Grund, navnlig da de Aftægtsfolkene tilfaldende Naturalier vanskeligt kan kontrolleres sikkert og under alle Omstændigheder i Penge vurderes lavt i Forhold til deres Værdi for Aftægtsfolkernes Husholdning.

Det er paa Grundlag af en Række Undersøgelser Amtets og Landbrugskonsulentens Opfattelse, at man vilde naa en mere retfærdig og i det store og hele tilfredsstill-